

Maření výkonu úředního rozhodnutí

Znak maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáváno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáváno není a vykonat ho nelze, nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek. V této podmínce zákon vyžaduje, aby obviněný zmařil nebo podstatně ztížil výkon rozhodnutí soudu. Závažnost takového jednání je třeba posuzovat podle jeho povahy, rozsahu, intenzity, trvání a následku ve vztahu ke stupni porušení zájmu chráněného tímto ustanovením zákona.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 733/2003, ze dne 9.7.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného M. I., proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2003, sp. zn. 6 To 70/2003, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Karviné pod sp. zn. 9 T 169/2002, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2003, sp. zn. 6 To 70/2003, a rozsudek Okresního soudu v Karviné ze dne 7. 1. 2003 sp. zn. 9 T 169/2002, zrušují, podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují všechna další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. ř. se přikazuje Okresnímu soudu v Karviné, aby věc v potřebném rozsahu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný M. I. byl rozsudkem Okresního soudu v Karviné ze dne 7. 1. 2003, sp. zn. 9 T 169/2002, uznán vinným trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 10. 10. 2002 v době kolem 14.20 hodin v K.-N. M., okres K., na ulici M., řídil osobní motorové vozidlo zn. Opel Record červené barvy, přestože mu rozhodnutím Okresního úřadu K., referátu dopravy a silničního hospodářství ze dne 5. 3. 2001, čj. RDSH/855/2001, ve spojení s rozhodnutím Krajského úřadu M. k., odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 12. 7. 2001, sp. zn. DSH/560/01, které nabylo právní moci dne 20. 7. 2001, byl uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu dvou let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí, tedy od 20. 7. 2001 do 20. 7. 2003. Za tento trestný čin byl odsouzen podle § 171 odst. 1 tr. zák. za použití § 45 odst. 1, § 45a odst. 1 tr. zák. k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 120 hodin. Podle § 49 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel na dobu dvou let.

K odvolání obviněného M. I. Krajský soud v Ostravě ve veřejném zasedání konaném dne 5. 3. 2003, sp. zn. 6 To 70/2003, shora uvedený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. zrušil v celém výroku o trestu a za podmínek § 259 odst. 3 tr. ř. nově rozhodl a obviněného M. I. odsoudil podle § 171 tr. zák. za použití § 45 odst. 1, 2 tr. zák. a § 45a odst. 1 tr. zák. k trestu obecně prospěšných prací ve výměře 120 hodin. Dále mu podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu dvou roků. Ve výroku o vině zůstal napadený rozsudek nezměněn.

Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ostravě podal obviněný M. I. prostřednictvím svého obhájce JUDr. Z. D. dovolání, které bylo doručeno Okresnímu soudu v Karviné dne 11. 6. 2003. Dovolání směřuje do výroku o vině i trestu z důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném

hmotně právním posouzení.

Uvedený dovolací důvod obviněný shledává v nesprávném posouzení subjektivní stránky trestného činu, konkrétně v posouzení úmyslné formy zavinění jako obligatorního znaku skutkové podstaty trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., a soudům obou stupňů vytýká, že nesprávně spatřují přímý úmysl ve faktu, že obviněný převzal správní rozhodnutí a neberou zřetel na skutečnost, že požádal právního zástupce o podání podnětu k přezkoumání pravomocného rozhodnutí. Pochybily proto, pokud vyslovily závěr, že obviněný musel vědět, že tímto správním rozhodnutím uložená sankce je účinná. Takové dovozování úmyslného zavinění je podle dovolatele nejen nesprávné, ale i nespravedlivé. Obviněný byl přesvědčen, že žádost podaná jeho právním zástupcem podle § 65 správ. ř. má odkladný účinek. Za této důkazní situace nelze přesvědčivě dospět k závěru, že je vinen trestným činem úmyslného maření výkonu úředního rozhodnutí. V další části mimořádného opravného prostředku obviněný vyslovil, že soudy obou stupňů nezvažovaly, zda v souzeném případě vzhledem k okolnostem, které během trestního řízení vyšly najevo, je skutečně dán kvalifikovaný stupeň nebezpečnosti takového činu ve smyslu § 3 odst. 2 tr. zák. S ohledem na tyto vady navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) zrušil podle § 265k tr. ř. napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, jakož i jemu předcházející rozhodnutí Okresního soudu v Karviné.

Nejvyšší státní zástupce, kterému bylo dovolání obviněného ve smyslu § 265h tr. ř. doručeno dne 26. 6. 2003, se k tomuto mimořádnému opravnému prostředku do doby projednání věci Nejvyšším soudem nevyjádřil.

Nejvyšší soud nejprve zkoumal, zda jsou splněny základní formální náležitosti podaného dovolání a shledal, že dovolání je podle § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. ř. přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou ve smyslu § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2 tr. ř., v zákonné lhůtě a na místě, kde lze toto podání učinit /§ 265e odst. 1 tr. ř./.

Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda obviněným uplatněný dovolací důvod lze považovat za důvod uvedený v citovaném ustanovení zákona, jehož existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Z takto zákonem vymezeného dovolacího důvodu vyplývá, že Nejvyšší soud je zásadně povinen vycházet z konečného skutkového zjištění soudu prvního, eventuálně druhého stupně a v návaznosti na tento skutkový stav zvažuje hmotně právní posouzení, přičemž skutkové zjištění nemůže změnit, a to jak na základě případného doplnění dokazování, tak i v závislosti na jiném hodnocení důkazů provedených v předcházejícím řízení. V rámci tohoto dovolacího důvodu je možné namítat, že skutek, jak byl v původním řízení zjištěn, byl nesprávně kvalifikován jako určitý trestný čin, ačkoli šlo o jiný trestný čin, nebo že nešlo o žádný trestný čin. Rovněž lze uplatnit vady spočívající v jiném hmotně právním posouzení.

Závěr o subjektivní stránce trestného činu, stejně tak i stupeň společenské nebezpečnosti trestného jednání pachatele, jsou pojmy hmotného práva a jde o jiné nesprávné hmotně právní posouzení, které je jedním z atributů deklarovaného dovolacího důvodu, a proto uplatněný dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. na namítanou problematiku dopadá.

Nejvyšší soud neshledal zákonné podmínky pro odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 1 písm. a) -

f) tr. ř. Postupoval proto podle § 265i odst. 3 tr. ř., přezkoumal zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozhodnutí v rozsahu i z důvodů v dovolání uvedených, jakož i řízení napadenému rozhodnutí předcházející a dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné v části, kde dovolatel brojí proti nedostatečně objasněnému stupni společenské nebezpečnosti trestného jednání mu za vinu kladeného.

Pokud však namítá nesprávné posouzení subjektivní stránky, Nejvyšší soud se s jeho argumentací, která nemá opodstatnění, neztotožnil. Soud prvního stupně, i soud odvolací zaujaly ve svých rozhodnutích stanovisko k otázce, v jakém úmyslu se obviněný předmětného činu dopustil. Obviněný totiž totožnou námitku, týkající se nedostatku subjektivní stránky posuzovaného trestného činu, uplatnil již v řízení o odvolání. Neexistenci úmyslu ve vztahu k trestnému činu maření výkonu úředního rozhodnutí tam odůvodnil svou právní neznalostí funkce a účinků uplatněného mimořádného opravného prostředku v rámci správního řízení a dále v odvolání vyjádřil, že uvedený nedostatek právních znalostí měly soudy obou stupňů hodnotit v jeho prospěch, pro něj spravedlivěji a dospěl k závěru, že není vinen trestným činem úmyslného maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. Krajský soud v Ostravě se ve svém rozhodnutí ze dne 5. 3. 2003, sp. zn. 6 To 70/2003, s těmito námitkami vypořádal a konstatoval, že pokud obviněný argumentuje podáním návrhu na přezkum k nadřízenému správnímu orgánu, nestaví tento postup účinnost předchozího rozhodnutí. Takto vyjádřený, byť stručně odůvodněný závěr na uvedené výhrady obviněného plně dopadá a Nejvyšší soud se s ním ztotožnil. Pro úplnost a na upřesnění v této souvislosti navíc poukazuje na obsah rozhodnutí Krajského úřadu M. k. ze dne 12. 7. 2001, zn. DSH/560/01/ST, kde je z razítka plné moci zřejmé, že tato nastala dne 20. 7. 2001, a na jeho závěrečné poučení, že proti tomuto rozhodnutí se nelze dále odvolat, rozhodnutí je konečné podle § 59 odst. 4 správ. ř. Přestože ve spise není doklad o tom, kdy obviněný, eventuálně jeho obhájce, jímž byl pro toto řízení zastoupen (jak rovněž plyne z obsahu citovaného rozhodnutí), toto rozhodnutí obdržel (což je v souladu s ustanovením § 25 odst. 3 věta první správ. ř.), obviněný sám ve výpovědi učiněné při hlavním líčení sdělil, že mu bylo doručeno, ale neví kdy. Jestliže je ve spise na č. l. 29 založen podnět k přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu M. k. adresovaný Ministerstvu vnitra České republiky, jenž byl obhájcem obviněného sepsán již dne 20. 7. 2001, pak je jisté, že obviněnému (nebo jeho obhájci) toto rozhodnutí muselo být doručeno nejpozději dne 20. 7. 2001. Když proti správnosti vyznačené právní moci na předmětném rozhodnutí obviněný v rámci celého trestního řízení a ani v nyní podaném dovolání nevznášá žádné námitky, není pochyb o tom, že rozhodnutí Krajského úřadu M. k., odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 12. 7. 2001, jímž byl vysloven zákaz řízení všech motorových vozidel na dobu dvou let, nabylo právní moci dne 20. 7. 2001.

Ve smyslu § 52 odst. 1 správ. ř. je rozhodnutí, proti kterému se nelze odvolat (podat rozklad), v právní moci. Podle § 52 odst. 2 správ. ř. je rozhodnutí vykonatelné, jestliže se proti němu nelze odvolat (podat rozklad) nebo jestliže odvolání (rozklad) nemá odkladný účinek.

Soudy obou stupňů byla náležitá pozornost věnována skutečnosti směřující k posouzení této části dovoláním namítaných otázek a zabývaly se tím, jak dalece byl obviněný informován o důsledcích vyplývajících z převzatého výše citovaného rozhodnutí.

Právní moc, eventuálně vykonatelnost rozhodnutí, s níž je spojována trestněprávní ochrana zakotvená v ustanovení § 171 odst. 1 tr. zák., podle § 52 odst. 1 správ. ř. znamená, že vydané rozhodnutí je nezměnitelné. Nastává tehdy, je-li rozhodnutí účastníku řízení oznámeno způsobem v zákoně předpokládaným (doručeno do vlastních rukou nebo oznámeno ústně za současného vzdání se nároku na písemné vyhotovení rozhodnutí) a nelze se proti němu odvolat. V případě předmětného rozhodnutí týkajícího se obviněného M. I. byly tyto zákonné požadavky splněny. Podal-li ve smyslu § 65 odst. 1 správ. ř. podnět k přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení, neměl v žádném z provedených důkazů oporu pro svou obhajobu, že se vykonatelnost předmětného rozhodnutí odkládá

a že vyslovený zákaz činnosti nemusí respektovat. I z dikce ustanovení § 65 odst. 1 správ. ř. plyne, že správní orgán nejbližší vyššího stupně nadřízený správnímu orgánu, který rozhodnutí vydal, může z vlastního nebo jiného podnětu přezkoumat rozhodnutí, které je v právní moci. Není zde nikde zakotveno, že by podaný podnět rušil vykonatelnost takového rozhodnutí, nebo že by zakládal jeho odkladný účinek. Obviněný proto neměl z pohledu této zákonné úpravy žádné opodstatnění se domnívat, že zákaz řízení motorových vozidel vyslovený citovaným rozhodnutím Krajského úřadu M. k. DSH/560/2001 ze dne 12. 7. 2001, nenabyl účinnosti.

V této části mimořádného opravného prostředku Nejvyšší soud musel dovolání obviněného považovat za zjevně neopodstatněné, neboť soud nalézací i odvolací se otázkou subjektivní stránky trestného jednání obviněného v potřebné míře zabývaly a učinily ohledně ní správné závěry.

Jak však bylo výše naznačeno, obviněný v dovolání dále (byť jen stručně) poukázal na nedostatečné posouzení spáchaného činu po materiální stránce (§ 3 odst. 2 tr. zák.). Právě tuto námitku Nejvyšší soud považuje za důvodnou a opodstatněnou.

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. se dopustí ten, kdo maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu tím, že vykonává činnost, která mu byla zakázána. V této souvislosti je nutné připomenout, že objektem tohoto trestného činu je zájem na řádném výkonu rozhodnutí státních orgánů. To představuje povinnost rozhodnutí státu po všech stránkách naplňovat a řídit se podle nich. Nejsou-li respektována, dochází k narušení stability a postavení státních orgánů, což vede k porušování z nich vycházejících povinností a možnosti vzniku dalších důsledků v podobě narušování soužití občanů. Dochází tím i k jiným závažným ohrožením, ať již na lidském zdraví nebo životech, či na majetku občanů i státu apod. Je proto nutné k posuzování těchto trestných jednání přistupovat zodpovědně a zvažovat všechny známé a rozhodné skutečnosti.

Znak maří nebo podstatně ztěžuje výkon rozhodnutí znamená, že rozhodnutí, které má být v době činu vykonáváno, fakticky v důsledku jednání pachatele vykonáváno není a vykonat ho nelze, nebo je vykonáno za podstatně ztížených podmínek. V této podmínce zákon vyžaduje, aby obviněný zmařil nebo podstatně ztížil výkon rozhodnutí soudu. Závažnost takového jednání je třeba posuzovat podle jeho povahy, rozsahu, intenzity, trvání a následku ve vztahu ke stupni porušení zájmu chráněného tímto ustanovením zákona.

Soud prvního stupně vyjádřil, v čem obviněný mařil výkon citovaného rozhodnutí soudu, ale nezabýval se již v potřebné, nezbytné a žádoucí míře závažností trestného jednání obviněného. Nepromítl ve svém rozhodnutí, jak dalece se obviněný choval nezodpovědně, když přikročil k jízdě vozidlem, přestože tuto činnost vykonávat nesměl. Nehodnotil okolnosti, za kterých k takové jízdě došlo (např. ve které době, z jakých důvodů, jak velkou vzdálenost a v jak hustém silničním provozu s vozidlem překonal atd.). Nevypořádal se v důsledku toho se všemi významnými okolnostmi určujícími nebezpečnost takového jednání obviněného. Ani soud odvolací se nevypořádal v potřebném rozsahu, zda nejde o případ jen jedné krátkodobé jízdy či o jiný méně závažný charakter chování. Podle soudní praxe se totiž za trestný čin, pro který je obviněný v předmětné věci odsouzen, považuje jednání, při němž předmětné porušení zakázané činnosti bylo konáno v návaznosti na nakumulované přitěžující podmínky, které podstatně zvyšují závažnost takového jednání obviněného, které v důsledku toho podstatným způsobem převyšuje obvyklou nebezpečnost tohoto trestného činu.

Nejvyšší soud v této souvislosti považuje za důležité poznamenat, že zájem společnosti, aby taková osoba byla vyloučena z dopravy na pozemních komunikacích, je realizován prostřednictvím rozhodnutí soudu, jímž je taková činnost zakázána. Soudy obou stupňů posoudily trestné jednání obviněného v projednávaném případě za natolik závažné, že v něm shledaly naplnění všech znaků

skutkové podstaty trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., avšak pro takový závěr neměly dostatek podkladů, které by výši stupně společenské nebezpečnosti takového jednání objasňovaly. Vysoký stupeň společenské nebezpečnosti lze např. dovodit z jízdy pod vlivem alkoholu, z jízdy v nočních hodinách, z jízd opakovaných, což koresponduje s ustanovením § 3 odst. 4 tr. zák. V daném případě však takové okolnosti z doposud provedeného dokazování nevyplývají.

Nejvyšší soud s ohledem na tyto skutečnosti dospěl k závěru, že právní posouzení skutku, jímž byl obviněný uznán vinným, jako trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. je za současného stavu dokazování a při absenci jasného vypořádání se s tímto materiálním znakem trestného činu nepřesvědčivé a nepřezkoumatelné. Shledal-li Krajský soud v Ostravě v návaznosti na rozsudek Okresního soudu v Karviné, v tomto skutku jmenovaný trestný čin, pak takové rozhodnutí učinil bez přihlídnutí ke všem skutečnostem, ať již právním nebo skutkovým, které se v daném případě vyskytují, ač byl povinen se jimi zabývat za účelem objasnění všech okolností činu tak, aby o nich nevznikaly pochybnosti. Dostatečně neuvážil a nezhodnotil skutečnosti vztahující se k posouzení otázky nebezpečnosti činu pro společnost jako materiálnímu znaku předmětného trestného činu. Neřešil danou problematiku ani z pohledu zákonného ustanovení § 3 odst. 2 tr. zák., zakotvujícího, že čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu, tedy že u dospělých pachatelů musí být vyšší než nepatrný. Nezohlednil význam chráněného zájmu, který byl činem dotčen, ani způsob provedení činu a jeho následky, a neměl dostatečně na paměti též další okolnosti činu doprovázející. Na základě toho, a prozatím v rozporu se zásadami určujícími stupeň společenské nebezpečnosti (§ 3 odst. 4 tr. zák.), rozhodl, že se jedná o trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. a obviněného přinejmenším předčasně uznal vinným.

Z těchto důvodů Nejvyšší soud shledal dovolání obviněného v přezkoumávané části za opodstatněné. Nemohl přehlédnout nedostatky, jichž se soudy druhého, ale i prvního stupně ohledně nedostatečných závěrů o naplnění znaků trestného činu podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák. dopustily, když pouze jednostranně ve vztahu k jedné krátkodobé jízdě trestné jednání obviněného neúplně vyhodnotily. Nejvyšší soud shledal odůvodnění těchto rozhodnutí nepřezkoumatelnými, protože postrádají vyhodnocení a posouzení všech znaků skutkové podstaty projednávaného trestného činu a zcela bez povšimnutí ponechávají otázku společenské nebezpečnosti takového jednání.

Vzhledem ke všem shora uvedeným skutečnostem a právním názorům dospěl Nejvyšší soud k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Karviné neodpovídají zjištěným okolnostem z hlediska právní kvalifikace skutku, pokud v něm byl shledán trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 1 písm. c) tr. zák., a proto jako soud dovolací v souladu s ustanovením § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 5. 3. 2003, sp. zn. 6 To 70/2003. Současně ve smyslu § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal Okresnímu soudu v Karviné, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud toto rozhodnutí učinil v neveřejném zasedání, a to podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť vzhledem ke zjištěným nedostatkům vadu nelze odstranit ve veřejném zasedání, neboť Okresní soud v Karviné, jemuž se věc vrací, se bude muset vypořádat se všemi rozhodnými okolnostmi a nelze vyloučit ani provádění dalšího dokazování.

Po zrušení obou uvedených rozhodnutí soudu prvního i druhého stupně se trestní věc obviněného M. I. vrací do stadia před vyhlášením rozsudku soudu nalézacího. Povinností tohoto soudu bude se věcí z uvedených hledisek zabývat, když nelze vyloučit možnost, že za účelem jejich objasnění bude nutné provádění i další důkazy, pokud jich bude potřeba, jestliže zatím provedeny nebyly. Pro takový

postup Nejvyšší soud v této souvislosti připomíná ustanovení § 265s odst. 1 tr. ř.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)